

BISNOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van het Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen
- definitieve goedkeuring

Samenvatting

Bij wijzigingsbesluit van 12 mei 2023 werd de regelgeving voor het gebruik van herbruikbare recipiënten op evenementen aangescherpt. In een eerste fase werd vanaf 15 juni 2023 het serveren van drank in recipiënten voor eenmalig gebruik bij evenementen verboden, met uitzondering van petflessen en blikjes als de eventorganisator daarvoor in een systeem voorziet dat garandeert dat minstens 95% van die eenmalige recipiënten gescheiden wordt ingezameld voor recyclage. Vanaf 1 januari 2025 komt de uitzondering voor petflessen en blikjes te vervallen. Deze laatste bepaling blijkt in de praktijk niet langer haalbaar tegen 1 januari 2025 en wordt daarom uitgesteld tot 1 januari 2030.

1 SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein Omgeving.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het ontwerp-wijzigingsbesluit werd voorgelegd voor wetgevingstechnisch en taalkundig advies. Het advies nr. 2024/222 werd ontvangen op 31 mei 2024.

De Inspectie van Financiën heeft gunstig advies (ref. LS/2024002428) afgeleverd op 31 mei 2024. Het akkoord van de minister van Begroting is niet vereist.

Het ontwerp van besluit werd op 7 juni 2024 voor de eerste keer principieel goedgekeurd door de Vlaamse regering.

De Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen heeft het advies met kenmerk 01/M6/2024/ gegeven op 24 juli 2024. De adviesaanvraag is op 17 juni 2024 bij de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen ingediend, met toepassing van artikel 20, § 3, van het decreet van 7 mei 2004 inzake de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen. Er is geen advies verstrekt binnen de gestelde termijn. Artikel 21, tweede lid, van datzelfde decreet staat toe dat een advies ontbreekt.

Het ontwerp van besluit werd op 8 november 2024 voor de tweede keer principieel goedgekeurd door de Vlaamse regering.

De Raad van State heeft advies 77.196/16 gegeven op 11 december 2024, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

2 ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

DOELSTELLINGEN ARTIKEL 4 MATERIALENDECREET

De Raad van State beschouwt het onbeperkt in de tijd na 1 januari 2025 bestendigen van de uitzondering in artikel 5.3.12.1, eerste lid, van het VLAREMA, als een schijnbare afwijking van de hiërarchie, vermeld in artikel 4, § 3, van het Materialendecreet en stelt in punt 5.4 van haar advies: *“Het verval van de uitzondering op het verbod in artikel 5.3.12.1, eerste lid, van het VLAREMA wordt om de in het verslag aan de Regering vermelde reden opgeheven in plaats van uitgesteld. De stellers van het ontwerp dienen het afzien van het algemeen verbod op het gebruik van drankverpakkingen voor eenmalig gebruik op evenementen, met ingang van 1 januari 2025, dan ook te verantwoorden in het licht van de doelstellingen van artikel 4 van het Materialendecreet. De stellers van het ontwerp dienen in het bijzonder de ogenschijnlijke afwijking van de hiërarchie, vermeld in artikel 4, § 3, van het Materialendecreet, na advies van de OVAM, te rechtvaardigen.”*

Zoals aangegeven in het dossier bij tweede lezing, is aan de schrapping een evaluatietraject gekoppeld met de bedoeling te onderzoeken hoe een dergelijke maatregel op een meer effectieve manier en met een groter draagvlak kan worden ingevoerd. De Vlaamse regering acht het in het kader van de vermelde hiërarchie conform artikel 4, §3 van het materialendecreet, belangrijk om verder op afvalpreventie en hergebruik in te zetten, en dat in diverse sectoren waar dat effectief een meerwaarde ter zake kan realiseren. De schrapping had met andere woorden geenszins de intentie om af te wijken van de hiërarchie of het niveau van milieubescherming terug te draaien.

We wensen tegemoet te komen aan de opmerking van de Raad van State door de ontworpen bepaling aan te passen en stellen voor om de maatregel voor beperkte tijdsperiode uit te stellen in plaats van op te heffen.

De timing voor invoering van de maatregel wordt daarbij afgestemd op de timing van de opdracht die de OVAM bij tweede lezing kreeg, nl. “Daarom krijgt de OVAM de opdracht om (ook in het kader van de in het regeerakkoord voorziene strategie voor grondstoffen- en afvalpreventie) meer in detail te onderzoeken tegen wanneer, in welke sectoren en via welke instrumenten verdergaande maatregelen effectief kunnen zijn. Dit onderzoek zal ook de evaluatie van bestaande maatregelen in onze buurlanden omvatten. Ondertussen zal worden toegezien op de toepassing van maatregelen die werden ingevoerd sinds 15 juni 2023. Lessen hieruit worden ook meegenomen in de evaluatie. Verdere concrete voorstellen zullen in 2027 aan de Vlaamse regering worden voorgelegd. Dit onderzoek en de doorwerking daarvan in concrete beleidstappen zal uiteraard gebeuren in dialoog met de betrokken stakeholders.” Om deze concrete voorstellen vervolgens in werking te laten treden is een nieuw wetgevend traject nodig en een zekere overgangsperiode voor de betrokken doelgroep(en) om zich in orde te stellen met de wetgeving. We achten 2030 realistisch voor een

dergelijke inwerkingtreding. In lijn hiermee wordt deze termijn ook gehanteerd voor de schrapping van de uitzondering op het gebruik van petflessen en blikjes op evenementen.

VORMVEREISTEN

De Raad van State gaat niet akkoord met het feit dat het ontwerp niet werd aangemeld in het kader van de TRIS procedure, en de motivering die hiervoor door de OVAM werd verstrekt. In dat verband verwijst de Raad van State naar artikel 5, lid 1, derde alinea, van de TRIS richtlijn, naar luid waarvan een nieuwe mededeling aan de Europese Commissie is vereist, indien een lidstaat in het ontwerp significante wijzigingen aanbrengt die een verandering van het toepassingsgebied, een verkorting van het oorspronkelijk geplande tijdschema voor de toepassing, een toevoeging van specificaties of eisen of het stringenter maken ervan tot gevolg hebben.

Artikel 5.3.12.1 van het VLAREMA, zoals vervangen door artikel 6 van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 mei 2023 'tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2012 tot vaststelling van het Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen', werd in 2023 aangemeld bij de Europese Commissie. Verwijzend naar artikel 5, lid 1, derde alinea, van de TRIS richtlijn, is een nieuwe mededeling aan de Europese Commissie vereist indien een lidstaat in het ontwerp significante wijzigingen aanbrengt die een verandering van het toepassingsgebied, een verkorting van het oorspronkelijk geplande tijdschema voor de toepassing, een toevoeging van specificaties of eisen of het stringenter maken ervan tot gevolg hebben.

De Raad van State geeft aan dat een aanmelding van het besluit bij de Europese Commissie in het kader van de TRIS-procedure noodzakelijk is in geval van een volledige schrapping. De volledige schrapping is namelijk een 'significante wijziging' die een 'verandering van het toepassingsgebied' inhoudt.

In antwoord op de eerste bemerking van de Raad van State zal de bepaling echter aangepast worden naar een verlenging van de tijdsperiode waarop het verbod ingaat om evenementen de nodige tijd te geven zich hierop te organiseren. Deze verlenging met een aantal jaar houdt geen significante wijziging van het toepassingsgebied in. Een dergelijke aanpassing zou dan ook geen nieuwe aanmelding bij de Europese Commissie vereisen.

RETROACTIVITEIT

De Raad van State stelt dat in het kader van de TRIS-aanmelding rekening zal moeten worden gehouden met de standstill-periode (van 3 maanden) bedoeld in artikel 6 van de TRIS-richtlijn. Die brengt met zich mee dat de ontworpen regeling niet vóór 1 januari 2025 zal kunnen worden aangenomen. Het verlenen van terugwerkende kracht aan besluiten is enkel toelaatbaar in bepaalde gevallen. Enkel indien de retroactiviteit van de ontworpen regeling in één van de in het advies van de Raad van State opgesomde gevallen valt in te passen, kan deze worden gebillijkt.

We verwijzen naar het antwoord op de vorige bemerking van de Raad van State (vormvereiste). Het aanpassen van de bepaling zodat deze geen significante wijzigingen inhoudt tov de eerder aangemelde bepaling, zorgt ervoor dat een aanmelding bij de Europese Commissie niet nodig is. Dit maakt een tijdige definitieve goedkeuring van het ontwerpbesluit mogelijk.

3 VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar definitieve goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2012 tot vaststelling van het Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen;

2° de Vlaamse minister van Omgeving en Natuur te gelasten het voormelde besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2012 tot vaststelling van het Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

4 BIJLAGEN

- ontwerp van uitvoeringsbesluit
- verslag aan de Vlaamse regering
- advies van de Raad van State

De Vlaamse minister van Omgeving en Natuur,

Jo BROUNS